

може да се основе, да се организира истинска потрѣбителна кооперация. Особено мъчно е въ днешното болно време — време на отвратителна поквара и претъжпено социално чувство.

Всѣка истинска потрѣбителна кооперация — малка или голѣма — трѣбва да има здрави основи. Има нѣколко гранитни камъни, безъ които не може да се почне нейниятъ строежъ. Това сж гранитнитѣ камъни или **основнитѣ принципи**, посочени отъ рочдалскитѣ кооператори. Основи, върху които сжщитѣ тия рочдалци издигнаха своята организация отъ 28 души и върху които после тя се разрасте въ организация на 20,000 члена. Основи, които издържатъ и малко и много. Основи, които противостоятъ на порои, не трепватъ предъ бури, не се рушатъ отъ тежестъ.

Тѣзи основни принципи трѣбва да се знаятъ. Тѣ не сж много.

Първо важно условие за преуспѣването на потрѣбителната кооперация е нейниятъ **капиталъ**.

Този капиталъ трѣбва да се събира чрезъ дѣлове отъ самитѣ членове, а не чрезъ заеми, не чрезъ голѣми влогове само на нѣколцина члена. Събира се още и отъ остатъцитѣ (печалбитѣ), които се натрупватъ отъ разликата между продажната и покупната цена на стокитѣ.

Събраниятъ чрезъ заеми или влогове капиталъ е несигуренъ. Той дава господарски права на вложителитѣ-членове или на външни лица. Когато не очаквашъ,

тѣ могатъ да раздрусатъ сградата на кооперацията. Нѣщо по-лошо и най-важното: такъвъ капиталъ създава у малцина ламтежъ за печалби, а у мнозинството убива заинтересованостъта къмъ общото дѣло.

Общосъбраниятъ, **дѣловиятъ** капиталъ е гранитна скала, въ която се разбиватъ пакостнитѣ замахвания. При такъвъ капиталъ кооперацията запазва своята самостоятелностъ. Тя не се бои нито отъ властѣта, нито отъ частнитѣ лица, които желаятъ нейното сгромолясване.

Второ важно условие за добрия вървежъ на кооперацията: **стокитѣ, които тя купува и продава на своитѣ членове, винаги трѣбва да бждатъ доброкачествени; тѣзи стоки да се продаватъ съ точно тегло, съ точна мѣрка.**

Кооперацията има за задача не само да бди, да пази своитѣ членове отъ експлоатация, отъ грабежъ. Тя бди и за тѣхното здраве. Тя е хигиенически стражъ. Като такава, тя трѣбва да имъ предлага само доброкачествени стоки. Толкова по-наложително е да се спазва това условие въ днешното време, когато лудиятъ ламтежъ за богатства е обърналъ търговеца въ безсърдеченъ звѣрь, спекулантъ съ народното здраве, убиецъ на живота.

Кооперацията трѣбва да се грижи повече за нравствения характеръ на търговията, отколкото за извличане по-голѣми печалби.